

Anna POLAK*

***Prawo do informacji geologicznej
jako prawo majątkowe i przedmiot ochrony
w świetle prawa do informacji o środowisku
i obowiązku udostępniania do nieodpłatnego korzystania***

Streszczenie: Praca przedstawia podstawy, warunki i instytucje prawne stanowiące o możliwości nieodpłatnego korzystania z informacji geologicznej. Zostały w nim poddane analizie: dozwolone rozporządzanie, zarówno prawem, jak i informacją, w szczególności możliwość nieodpłatnego jej udostępniania. W tym zakresie rozważa się stosowanie tajemnic przedsiębiorcy z jednej strony, a z drugiej zagwarantowane konstytucyjne prawa do informacji o środowisku. Praca zawiera analizę głównych kryteriów wpływających na możliwość udostępniania treści informacji geologicznej. Jednym z tych głównych czynników jest status „właścicielski” informacji, który może być skomplikowany przede wszystkim z powodu zmian w prawie geologicznym i górniczym dokonanych w 1994, 2001 i 2011 r., które istotnie zmodyfikowały zakres podmiotowy, przedmiotowy i reguły ustalania „statusu właścicielskiego”. Wykazano, że przewidziane w obecnych regulacjach prawnych procedury udostępniania dotyczą głównie takich przypadków, gdy prawo do informacji geologicznej przysługuje Skarbowi Państwa. W referacie poddaje się też analizie oraz kwalifikacji przypadki udostępniania informacji geologicznej do korzystania lub zapoznania się, do której wyłączne prawo przysługuje podmiotom innym niż Skarb Państwa.

Słowa kluczowe: informacja geologiczna, nieodpłatne korzystanie z informacji geologicznej, rozpowszechnianie

The right to geological information as a property right and the subject of protection considering the right of access to environmental information and the obligation to provide free usage of such information

Abstract: This paper describes the legal background for the free usage of geological information. It examines the control of both the right and the information, including the free usage of geological information. One perspective is the protection of business secrets and on the other is the obligation to disseminate environmental information. The paper points to crucial factors for making geological information available. The „ownership” of geological information is one of those crucial factors; but unfortunately, it is complicated largely because of two

* Kancelaria Juris Sp. z o.o., Warszawa

amendments subsequently made to the Geological and Mining Law in 1994 and 2001 which changed the rules relating to the „ownership” of geological information. The dissemination procedures specified in current legal regulations are mostly defined for state-owned information. This examination also includes cases of access to „private” (not state-owned) information.

Key words: geological information, free usage of geological information, dissemination

Wprowadzenie

Ustawodawca posługuje się tym samym pojęciem „korzystania z informacji geologicznej” (art. 99 ust. 2–4 nowego prawa geologicznego i górniczego, p.g.g.¹) dla określenia prawa przysługującego przedsiębiorcy do korzystania z informacji zgodnie z przeznaczeniem w danej działalności oraz dla określenia prawa do jedynie zapoznania się, wglądu w treść informacji. Prawo do korzystania z informacji, w szczególności możliwość jej „komercyjnego” wykorzystania, jest jednak zgoła czymś innym niż prawo dostępu do treści informacji geologicznej, jako uprawnienia do zapoznania się z nią lub ewentualnie skorzystania dla niekomercyjnych celów, kiedy jej udzielenie może nastąpić nieodpłatnie. Prawo do korzystania z informacji geologicznej w jego „właściwym” znaczeniu obejmującym możliwość używania jej z prawem pobierania pożytków, może przysługiwać:

- Skarbowi Państwa jako „właścicielowi” prawa do informacji geologicznej – przysługuje mu bowiem tym samym prawo do korzystania z informacji, oczywiście treść tego prawa nie jest tożsama z prawem przysługującym innym podmiotom korzystającym;
- podmiotowi, który nabył prawo do informacji geologicznej przed 1 stycznia 2002 r.;
- podmiotowi, który ponosi koszt prac prowadzonych w wyniku decyzji wydanych na podstawie ustawy i który uzyskał informację geologiczną, jako prawo do nieodpłatnego korzystania z informacji geologicznej, będące w okresie zakreślonym w art. 99 ust. 3 i 4 p.g.g. prawem wyłącznym. Ta „wyłączność” przysługuje także względem Skarbu Państwa, który nawet, jako „właściciel informacji”, wobec uprawnionego do korzystania ma pozycję osoby trzeciej, a co za tym idzie ma obowiązek nieingerowania w sferę uprawnień korzystającego;
- podmiotowi, który zawarł ze Skarbem Państwa umowę o korzystanie za wynagrodzeniem z informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, w celu wykonywania działalności w zakresie m.in. wydobywania kopalin ze złóż.

Powyższe prawo podmiotowe daje m.in. uprawnienie do wykorzystania informacji geologicznej dla celów prowadzonej przez podmiot działalności gospodarczej. Co więcej, dla podmiotu, który sfinansował koszt prac prowadzonych w wyniku decyzji wydanych na podstawie Ustawy, w okresie 5 lat od dnia utraty mocy decyzji, na podstawie której wykonano prace będące źródłem informacji, jest zagwarantowane prawo pierwszeństwa w ubieganiu się o prawo do prowadzenie działalności, o której mowa w art. 100 ust. 2 p.g.g.

Od powyższego należy odróżnić uprawnienia do wglądu w zamiarze zapoznania się z informacją geologiczną i skorelowanego z nimi obowiązku udzielenia dostępu do informacji wynikającego z faktu posiadania egzemplarzy nośników informacji geologicznej (plików cyfrowych, dokumentacji, rdzeni), w tym danych (także z innych dokumentów), jako dostępu do informacji o środowisku lub informacji publicznej.

---

¹ Dz.U.2011.163.981

1. Stan prawny

Informacja geologiczna wedle dyspozycji art. 98 ust.1 p.g.g. jest gromadzona, przechowywana, chroniona i udostępniana przez organa administracji geologicznej. W tym zakresie, Ustawa p.g.g. upoważniła ministra właściwego do spraw środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu i trybu gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej, organizacji i sposobu jej przechowywania oraz zakresu jej ochrony. W wykonaniu powyższego upoważnienia Minister Środowiska wydał Rozporządzenie z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej, które jest rozporządzeniem ogólnym, w tym znaczeniu, iż określa zasady udostępniania informacji geologicznej (przekazywania jej nośników) zarówno dla przypadków odpłatnego, jak i nieodpłatnego jej udzielenia. Kwestia odpłatnego udzielania informacji została szczegółowo uregulowana, na podstawie upoważnienia zawartego w art. 100 ust. 10 p.g.g., w odrębnym Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie korzystania z informacji geologicznej za wynagrodzeniem. Natomiast zdawkowe regulacje dotyczące nieodpłatnego udostępniania informacji geologicznej zostały umieszczone jedynie w pierwszym z przytoczonych rozporządzeń – Rozporządzeniu z 15 grudnia 2011 r. Zakres przedmiotowy tego Rozporządzenia obejmuje sposób i tryb gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej, organizację i sposób przechowywania i zakres jej ochrony.

Organa administracji geologicznej są obowiązane, stosownie do zakresu swojej właściwości, gromadzić informację geologiczną pochodzącą z bieżącego dokumentowania przebiegu robót geologicznych i ich wyników oraz przekazywaną przez podmioty wykonujące prace geologiczne przedstawione w formie dokumentacji geologicznych. Zgromadzone dane mają być przechowywane w – będących wydzielonymi pomieszczeniami – archiwach geologicznych oraz magazynach próbek geologicznych. Tak zgromadzone i przechowywane dane organa administracji geologicznej obowiązane są chronić przed uszkodzeniem, zanieczyszczeniem lub utratą, a także przed niekontrolowanym ujawnianiem ich treści osobom niepowołanym. Z drugiej strony, organa administracji geologicznej mają umożliwiać nieodpłatne zapoznanie się ze zgromadzoną informacją geologiczną, co z drugiej strony koresponduje z przepisem art. 100 ust. 1 p.g.g., który stanowi, iż korzystanie z informacji przysługującej Skarbowi Państwa jest nieodpłatne, chyba że następuje w celu wykonywania działalności w zakresie wymienionych już wyżej działalności. Trzeba zauważyć, iż powyższy przepis dotyczy jedynie informacji, do której prawa przysługują w całości Skarbowi Państwa, co należy wyklądać, iż przysługują mu one jako wyłączne, nieobciążone prawem osób trzecich. Problem pojawia się więc w sytuacji, gdy wyłączne prawa do korzystania z informacji geologicznej przysługują innym podmiotom niż Skarb Państwa, np. przedsiębiorcy, który sfinansował pozyskanie informacji. Zatem powstaje wątpliwość, jeżeli osoba trzecia żąda nieodpłatnego udostępnienia informacji geologicznej, z której wyłączne prawo korzystania przysługuje podmiotom innym niż Skarb Państwa, dla celów swojej działalności. Minister Środowiska uzależnia możliwość udostępnienia takiej informacji geologicznej od decyzji podmiotu, któremu przysługuje wyłączne prawo do korzystania z niej. W świetle § 9 ust. 4 Rozporządzenia z 15 grudnia 2011 r. w przypadku, gdy wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej określonej we wniosku przysługuje podmiotom innym niż Skarb Państwa, do wniosku o udostępnienie dołącza się pisemną zgodę podmiotu, któremu prawo takie przysługuje.

Podmiot zainteresowany uzyskaniem dostępu do informacji geologicznej jest więc obowiązany do wystąpienia z wnioskiem do organu administracji geologicznej, który powinien zawierać m. in. sposób udostępnienia informacji geologicznej, cel wykorzystania informacji geologicznej oraz – w przypadku gdy wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej określonej we wniosku przysługuje podmiotom innym niż Skarb Państwa – dołączoną pisemną zgodę podmiotu, któremu takie prawo przysługuje. Obecnie nie ma obowiązku stosowania formularzy takich wniosków. Jednakże są one stosowane np. przez Centralne Archiwum Geologiczne PIG-PIB („Wniosek o wgląd lub udostępnienie materiałów Centralnego Archiwum Geologicznego”).

Żadne przepisy Ustawy p.g.g. lub przepisy szczególne nie regulują jednak zasad, trybu udzielania takiej zgody ani zakresu uprawnień podmiotu mającego wyłączne prawo do korzystania z informacji w „postępowaniu o udostępnienie informacji”. Należy wywieść, iż zagwarantowania „wyłączności” korzystania z prawa do informacji geologicznej, w szczególności poprzez egzekwowanie obowiązku przedkładania zgody przez wnioskodawcę, przedsiębiorca może się domagać przez okres, kiedy prawo to mu przysługuje, a więc w okresie 5 lat od dnia utraty mocy decyzji, na podstawie której wykonano prace będące źródłem informacji. Następnie, jeżeli uzyskał decyzję stanowiącą podstawę wykonywania działalności, o której mowa w art. 100 ust. 2 p.g.g., zachowuje wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej przez czas określony w takiej decyzji oraz dodatkowo przez 2 lata od dnia utraty jej mocy. Ponadto, informacja geologiczna pochodząca z bieżącego dokumentowania przebiegu robót geologicznych i ich wyników nie podlega wglądowi i udostępnieniu do czasu zakończenia działalności będącej źródłem tej informacji. Przedsiębiorca może więc odmówić udzielenia zgody i również, jak można interpretować, ma prawo oznaczyć dokładne dane, na których udostępnienie się zgadza. W zakresie sposobu udostępniania uprawniony dysponent na pewno może przesądzić o tym, czy dostęp do informacji geologicznej zostanie udzielony jedynie do zapoznania się ze zgromadzoną informacją geologiczną, bez prawa dokonywania reprodukcji, odpisu, odrysu, wydruku, fotokopii lub kopii w postaci elektronicznej dokumentów i zbiorów danych, a także bez prawa pobierania próbek, zwany przez Rozporządzenie „wglądem”, czy też umożliwi wykonywanie reprodukcji, odpisu, odrysu, wydruku, fotokopii lub kopii w postaci elektronicznej dokumentów i zbiorów danych oraz pobieranie próbek geologicznych, zwane w Rozporządzeniu „udostępnieniem”. W pozostałym zakresie możliwość ustanawiania ograniczeń i możliwość ingerowania przedsiębiorcy w sposób udostępniania, zależeć będzie w dużej mierze od praktyki danego organu administracji geologicznej. Niektóre jednostki, np. CAG, posiadają w tym zakresie odpowiednie regulaminy. Poza tym, jak już była mowa powyżej, rekomendowane jest zawieranie umów z wnioskodawcą, które mogą określać warunki w zakresie sposobu korzystania z informacji, jak i sposobu „obchodzenia się” z jej nośnikami. Udzielenie zgody bądź jej brak nie jest jedyną determinantą udostępnienia informacji geologicznej osobom trzecim. Prawa przedsiębiorcy do dysponowania w tym zakresie mogą być ograniczone choćby poprzez dyspozycje bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej bądź ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, które nakazują udostępnienie określonego minimum informacji (najczęściej „informacji o informacji geologicznej”). Oczywiście nie narusza to innych uprawnień przedsiębiorcy, w tym do wykorzystania informacji dla celów prowadzonej działalności koncesjonowanej oraz praw do ochrony tajemnicy przedsiębiorcy.

Zagadnienie jawności i dostępności każdej informacji geologicznej (i informacji o tej informacji) musi być więc zawsze oceniane w realiach konkretnego przypadku. Na to, jak i czy w ogóle informacja geologiczna może zostać udostępniona osobom trzecim, wpływa:

- a) „status właścicielski” prawa do informacji geologicznej,
- b) cel udostępnienia,
- c) objęcie informacji tajemnicą przedsiębiorstwa,
- d) zakres obowiązku udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie,
- e) obowiązek udostępnienia pewnych danych jako informacji publicznej,
- f) udzielenie zgody na nieodpłatne udostępnienie § 9 ust. 4 w rozumieniu Rozporządzenia z 15 grudnia 2011 r.,
- g) etap rozpoznania górotworu lub złoża, na którym uzyskuje się informację, gdyż informacja geologiczna pochodząca z bieżącego dokumentowania przebiegu robót geologicznych i ich wyników nie podlega wglądowi i udostępnieniu do czasu zakończenia działalności będącej źródłem tej informacji.

2. Czynniki wpływające na możliwość, zakres i tryb udzielenia informacji geologicznej

2.1. „Status właścicielski” prawa do informacji

Możliwość i sposób udostępniania informacji geologicznej zależy przede wszystkim od tego, czy prawo do informacji przysługujące Skarbowi Państwa jest wyłączone, w rozumieniu, iż żaden inny podmiot nie posiada nawet prawa do korzystania, czy też Skarb Państwa nie ma „wyłączności” i inny podmiot może korzystać z informacji. Jeżeli prawo do informacji przysługuje wyłącznie Skarbowi Państwa, tryb udzielania i udostępniania informacji jest w dużym stopniu regulowany przepisami wykonawczymi i został uzależniony m.in. od celu, w jakim podmiot ma z informacji korzystać. Otóż, jak już wspomniano, jeżeli korzystanie z informacji ma na celu wykonywanie działalności w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji... (art. 100 ust.2 p.g.g.), to następuje ono w drodze umowy, za wynagrodzeniem. W pozostałych sytuacjach Skarb Państw udziela informacji, do której ma wyłączone prawo, nieodpłatnie. Możemy mieć również do czynienia z więcej niż jednym podmiotem uprawnionym do korzystania z danej informacji geologicznej ze względu na m.in. powstanie prawa majątkowego do niej lub jej części przed 2002 r. po stronie wyłącznie przedsiębiorcy i nieskuteczne przeniesienie bądź brak przeniesienia autorskich praw majątkowych.

3.2. Cel korzystania z informacji geologicznej

Cel, dla którego ma nastąpić udostępnienie informacji geologicznej, wpływa na możliwość jej udzielenia w dwojaki sposób. W przypadku, gdy prawo do informacji geologicznej przysługuje Skarbowi Państwa, cel jej udostępnienia przesądza, czy będzie ona udzielona nieodpłatnie czy też nastąpi to za wynagrodzeniem w drodze umowy. Jeżeli podmiotem

uprawnionym do wyłącznego korzystania z informacji nie jest Skarb Państwa, cel udostępnienia ma znaczenie subiektywne. Zależy bowiem od podmiotu (przedsiębiorcy) czy cel, dla którego osoba trzecia ubiega się o udzielenie informacji, uzna on za uzasadniony i udostępni bądź zezwoli na udostępnienie informacji geologicznej. Nie będzie to dotyczyło m.in. udostępniania w zakresie obowiązku udostępniania informacji o środowisku. Korzystanie nieuprawnione z cudzego prawa majątkowego jest chronione w prawie zobowiązań instytucjami bezpodstawnego wzbogacenia (art. 405 kodeksu cywilnego, k.c.²) szkody z deliktu (art. 415) i z kontraktu (art. 471).

Należy pamiętać, iż dla potrzeb prowadzenia postępowań bądź spraw przed odpowiednimi organami władz publicznych informacja może podlegać udostępnieniu bez zgody, a niekiedy nawet wiedzy przedsiębiorcy.

2.3. Tajemnica przedsiębiorcy

Rozporządzenie z 15 grudnia 2011 r. przewiduje głównie środki ochrony „fizycznej”, przed zniszczeniem czy zanieczyszczeniem materialnych nośników informacji. Prawodawca nieudolnie próbuje zagwarantować dla uprawnionego przedsiębiorcy „wyłączność” prawa do korzystania z informacji geologicznej, ustanawiając po stronie wnioskodawcy obowiązek uzyskania zgody na udzielenie dostępu do informacji geologicznej. Przepisy nie określają jednak kwestii szczegółowych dotyczących udzielania zgody, w szczególności brak jest przepisów regulujących kwestię nieuprawnionego (bez zgody) udzielenia dostępu do informacji geologicznej przez organa administracji geologicznej. W sytuacji „nieautoryzowanego” dostępu do informacji geologicznej przedsiębiorcy pozostają do dyspozycji ogólne środki ochrony cywilnoprawnej (art. 415 i 417 k.c.). Wobec tego celem zwiększenia ochrony interesów przedsiębiorcy należałoby po pierwsze – jeżeli przedsiębiorca decyduje się na udostępnienie informacji – zawierać w tym przedmiocie umowy z osobą ubiegającą się o udostępnienie informacji, a po drugie obejmować informację geologiczną tajemnicą przedsiębiorstwa.

Wedle art. 11 Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (u.z.n.k.)³, przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności. Jak najbardziej w zakres tego pojęcia wchodzi informacja geologiczna. Regulacja ta ma na celu ochronę interesów przedsiębiorcy, tak aby w posiadanie danych informacji nie weszły i nie wykorzystwały ich osoby nieuprawnione, w tym przede wszystkim podmioty konkurencyjne. Warunkiem koniecznym uznania informacji za podlegającą ochronie jest podjęcie niezbędnych działań w celu zachowania ich w poufności. Sąd Najwyższy w wyroku z 5 września 2001 r.⁴ wskazał, iż informację poufną można uznać za tajemnicę, kiedy przedsiębiorca ma wolę, by pozostała ona tajemnicą dla pewnych kręgów odbiorców, konkurentów, wola ta dla innych osób musi być rozpoznawalna. Nie przesądza przy tym, jakie to mają być działania. Należy więc przyjąć, że każdy sposób

² Dz.U.1964.16.93 z późn. zm.

³ Dz.U.2003. 153.1503

⁴ I CKN 1159/2000

działania z należytą zawodową starannością, który wskazuje, że określone informacje są traktowane jako poufne, będzie stanowić realizację omawianej przesłanki. Będą to przede wszystkim określone regulacje lub procedury.

Objęcie danych informacji tajemnicą przedsiębiorcy zapewnia ochronę znacznie skuteczniejszą i niezależną od namiastki ochrony, jaką proponuje Prawodawca poprzez regulacje Rozporządzeniem z 15 grudnia 2011 r.

Zgodnie z art.11 u.z.n.k, czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej. Tak więc każdy, kto ujawni, przekaze lub wykorzysta chronione informacje, popełnia delikt nieuczciwej konkurencji. Należy zaliczyć do nich osoby (podmioty), które zostały wyraźnie umową bądź poprzez określone okoliczności zobowiązane do zachowania danych informacji w poufności, lub które wiedzą, że są w posiadaniu takich informacji wbrew woli uprawnionego. Ustawa wskazuje podmioty zobowiązane do zachowania w tajemnicy określonej informacji. Są to przede wszystkim osoby świadczące pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego (art. 11 ust. 2 u.z.n.k.) oraz osoby, które świadczą podobne usługi na rzecz uprawnionego dysponenta tajemnicy⁵ albo osoby, które weszły w posiadanie informacji przypadkowo, a następnie udostępniają jej treść innym.

Jeżeli przedsiębiorca objął informacje tajemnicą przedsiębiorcy, jej naruszenie może skutkować odpowiedzialnością cywilną, a nawet karną.

Dochodzenie roszczeń w sprawach o zwalczanie nieuczciwej konkurencji następuje na podstawie art. 18–22 Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Przesłanki odpowiedzialności cywilnej zostały określone w art. 18 ust. 1 u.z.n.k. Ustawodawca na mocy tego artykułu udziela ochrony przedsiębiorcy, którego interes został zagrożony lub naruszony w wyniku dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, w tym wypadku naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa. Występując z powództwem przeciwko osobie, która dopuściła się czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca może żądać zaniechania niedozwolonych działań, usunięcia ich skutków, złożenia oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie, naprawienia wyrządzonej szkody, wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści lub w przypadku, gdy naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa było zawinione – także zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego.

Natomiast na mocy art. 23 ust. 1 u.z.n.k. Ustawodawca wprowadził ochronę karną przeciw występki „naruszenia tajemnicy przedsiębiorcy”. Artykuł 23 ust. 1 u.z.n.k. stanowi, iż: „Kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi w stosunku do przedsiębiorcy, ujawnia innej osobie lub wykorzystuje we własnej działalności gospodarczej informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa, jeżeli wyrządza to poważną szkodę przedsiębiorcy podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”. Odpowiedzialność powstanie wówczas, gdy sprawca działał bezprawnie. Nie powstaje więc w odniesieniu do tych, którzy w dobrej wierze nabyli (odpłatnie) informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa (11 ust. 3 u.z.n.k.). Opisany powyżej delikt z art. 11 ust.1 u.z.n.k., odpowiadający występki z art. 23 ust.1 u.z.n.k., został ujęty szerzej w art. 11

---

⁵ S. Sołtysiński [W:] Szwaja, Komentarz 2006, s. 449–450; T. Kuczyński, Nieuczciwa..., s. 20 i n.

ust. 1 u.z.n.k., gdyż określa zakres odpowiedzialności cywilnoprawnej, obejmując nie tylko ujawnienie lub wykorzystanie, lecz również przekazanie cudzych informacji poufnych. Czyn nieuczciwej konkurencji unormowany w art. 11 u.z.n.k. nie zawsze będzie penalizowany. Ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji poufnych będzie wywoływało odpowiedzialność karną, jeżeli jego skutkiem będzie wyrządzenie poważnej szkody przedsiębiorcy.

2.4. Udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie

Prawo do informacji o stanie środowiska jest konstytucyjnie gwarantowanym prawem każdego obywatela (art. 74 ust. 3 Konstytucji RP). Potwierdza to i rozwija ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa oraz ocenach oddziaływania na środowisko (u.s.o.)⁶, która z kolei wprowadza do polskiego porządku prawnego rozwiązanie Konwencji z Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska obowiązująca od 2001 r.⁷; oraz implementuje Dyrektywy UE np.: nr 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE⁸.

Zasadą jest więc – w myśl powyższych aktów – jawność i powszechny dostęp do informacji o środowisku. Oznacza to, że wyjątki od niej nie mogą być interpretowane rozszerzająco. Według art. 4 u.o.s. każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych ustawą. Realizacja tego przepisu następuje przez działanie organów administracji, które są obowiązane do udostępniania każdemu informacji o środowisku i jego ochronie, znajdujących się w ich posiadaniu, lub które są dla nich przeznaczone.

Ustawa u.o.s. w art. 9 ust.1 szeroko i nieprecyzyjnie określa zakres informacji o środowisku podlegających udostępnieniu, stanowiąc np. że udostępnia się informacje dotyczące stanu elementów środowiska, takich jak: powietrze, woda, powierzchnia ziemi, kopaliny, klimat, krajobraz i obszary naturalne. Należy wywieść, iż w zakresie tych pojęć znajduje się również informacja geologiczna. Jednakże tryb udostępniania tej informacji podlega szczególnemu uregulowaniu jedynie szczątkowo w ustawie prawo geologiczne i górnicze oraz w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 15 grudnia 2011 r. w sprawie gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej oraz Rozporządzeniu z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie korzystania z informacji geologicznej za wynagrodzeniem. W zakresie, w jakim informacja o środowisku jest informacją geologiczną, do której prawo przysługuje Skarbowi Państwa bądź innemu podmiotowi, do jej udostępniania stosuje się przede wszystkim przepisy wymienionych aktów normatywnych. Udzielenie informacji geologicznej, która przysługuje

---

⁶ Dz.U.2008.199.1227

⁷ The UNECE Convention on Access to Information, Public Participation in Decision Making and Access to Justice in Environmental Matters, Dz.U.2003.78.706 z późn. zm.

⁸ Dz.Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 17

innemu podmiotowi niż Skarb Państwa, jako udostępnianie informacji o środowisku nie mogłoby nastąpić bez zgody tego podmiotu.

Nie zmienia to faktu, iż przedsiębiorca musi godzić się jednak z udostępnieniem pewnych informacji. Artykuł 21 ust. 2 pkt 34 u.o.s. określa dane, które podlegają obligatoryjnemu zamieszczeniu w publicznie dostępnych dokumentach i wykazach z zakresu Prawa geologicznego i górnictwa. Są to dane o koncesjach na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz podziemne składowanie odpadów, dane zawarte w księdze rejestrowej rejestru obszarów górniczych, dane o kartach informacyjnych złóż kopalin, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 p.g.g., oraz o dokumentacjach mierzniczo-geologicznych zlikwidowanych zakładów górniczych. Jak widać z powyższego, są to jednak – co do zasady – metadane.

2.5. Informacja będąca informacją publiczną

Ustawa o dostępie do informacji publicznej obejmuje informację wytworzoną w obszarze zadań publicznych. Co do zasady, nie obejmuje więc dokumentów prywatnych i informacji, do której wyłączny tytuł mają podmioty prywatne. Jednakże z chwilą nabycia prawa majątkowego, czyli mienia (a jak była mowa wyżej – prawo do informacji geologicznej wchodzi w zakres pojęcia mienia) przez Skarb Państwa pojawia się obowiązek udostępnienia pewnych informacji jej dotyczących.

Na mocy art. 61 ust. 1 Konstytucji RP zagwarantowano obywatelom prawo do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne, z uwzględnieniem działalności innych osób oraz jednostek organizacyjnych, w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują majątkiem Skarbu Państwa. Ustawa o dostępie do informacji publicznej zawiera zaś w art. 6 katalog informacji podlegających udostępnieniu.

I tak, określone „informacje o informacji geologicznej” podlegają udostępnieniu, jako informacja dotycząca spraw publicznych, o majątku publicznym, w tym majątku Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych, innych prawach majątkowych przysługujących państwu i jego długach, przede wszystkim w zakresie, jakie prawo przysługuje Skarbowi Państwa i do czego, oraz czy jest to prawo obciążone prawem osób trzecich.

Obowiązek publikowania określonych informacji dotyczących informacji geologicznej jako informacji publicznej, rozszerzają przepisy prawa geologicznego i górnictwa poprzez dyspozycję art.101 p.g.g. ust. 8–9 w zw. z art. 102 i 103 p.g.g, nakazując przedsiębiorcy sporządzanie, na podstawie operatu ewidencyjnego, informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny i corocznie przekazywanie jej właściwemu organowi koncesyjnemu oraz państwowej służbie geologicznej, a na podstawie dokumentacji geologicznej oraz ewidencji zasobów złóż kopalin państwowa służba geologiczna corocznie sporządza i publikuje krajowy bilans zasobów złóż kopalin.

Wnioski

W obliczu postępującej „cyfryzacji” świata, błyskawicznego i niemal niekontrolowanego rozpowszechniania danych i przepływu przetwarzanych informacji, wprowadzony ustawą p.g.g oraz rozporządzeniami wykonawczymi system ochrony informacji geologicznej w Polsce nie daje jej uprawnionym dysponentom – w tym Skarbowi Państwa – możliwości pełnej ochrony.

Skorzystanie w pełnym zakresie z narzędzi właściwych prawom własności intelektualnej zapewniłoby daleko bardziej idącą ochronę, tak praw majątkowych, jak i samej informacji, niż „zamykanie jej pod kluczem” i reglamentowanie „fizycznego” do niej dostępu.

Należy uwzględnić w praktyce krajowej fakt, że coraz powszechniejsze staje się tworzenie międzynarodowych baz danych geologicznych, takich jak choćby wspomniana eEarth, czy też projekt OneGeology-Europe, który ma na celu udostępnienie dla władz publicznych, obywateli i przedsiębiorstw geologicznych, danych przestrzennych przechowywanych przez europejskie służby geologiczne.⁹

Przedsięwzięcia upowszechniania informacji nie są nastawione na umożliwienie niekontrolowanego, bezpośredniego korzystania czy czerpania korzyści lub bezprawnego wycieku danych, ale służą zwiększeniu ochrony informacji bez względu na to, gdzie na świecie, choćby jakaś jej część w dowolnej postaci będzie się znajdowała, przez ochronę cywilistyczną prawa majątkowego.

Istnieją już teraz, w warunkach prawa krajowego, możliwości ochrony prawa do informacji i jego przedmiotu w drodze stosowania odpowiednio instytucji ochrony autorskich praw majątkowych, tajemnicy przedsiębiorcy czy odpowiednio ochrony cywilnej praw majątkowych przed nieuprawnionym korzystaniem z nich (z art. 405, 415 czy 471 k.c.).

---

⁹ K. Janssen; A. Kuczerawy, J. Dumortier, *OneGeology Europe: legal aspects of making geological data available*; <https://www.law.kuleuven.be>